

1. Мохові камені створюють висаджуванням мохів навколо каменів у саду, що має враження їх природно покритих мохом і надає садові більш природного вигляду [5].

2. Мохи можуть бути використані як декоративні акценти для створення цікавих контрастів або текстур у саду, до прикладу, на пагорбах або вздовж стежок.

3. Внутрішній ландшафт використовують в приміщеннях (офіси, готелі, ресторани тощо), де мохи додають природний елемент до загального інтер'єру.

Дедалі популярнішим у сучасних інтер'єрах стає еко-стиль, у якому одним з найпоширеніших елементів фітодизайну є стабілізований мох. Це вид моху, який проходить спеціальну обробку для збереження своєї природної текстури та кольору для тривалого часу використання. Завдяки процесу стабілізації, що включає в себе заміну вологи в клітинах моху на спеціальний розчин, забезпечує його стійкість до висихання та руйнування. Він залишається м'яким та гнучким, проте не вимагає вологи, світла або ґрунту для свого росту і розвитку, що робить його ідеальним матеріалом для використання в декоративних чи ландшафтних проєктах. Такий мох використовується для створення панно з травою, камінням, горщики з декоративними деревами, мохових килимів, декоративних елементів вазонів або для оформлення стін і стелі в приміщеннях, об'ємні фігури тощо. Він є довговічним і не вимагає особливого догляду, що робить його популярним для використання в декоративному та ландшафтному дизайні [6].

Серед мохоподібних широкого застосування набули: сфагновий мох, який має добре водопоглинання і зберігає свою текстуру та колір впродовж тривалого часу; листовий мох, що має гладку текстуру, яскраво-зелений колір та чудово підходить для створення мохових килимів і декоративних елементів; вертикальний мох, який використовується на вертикальних поверхнях, таких як стіни або стовпи.

Стабілізований мох доступний у різних кольорах і відтінках (зелений, коричневий, червоний, жовтий, помаранчевий та навіть синій або фіолетовий), зберігає свій вигляд до 10 років.

Отже, з метою культивування в декоративних цілях необхідно правильно обґрунтовано добирати асортимент та агротехніки вирощування мохоподібних рослин з можливістю використання у садово-парковому господарстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Маєвський К.В. Світовий досвід вивчення мохоподібних міських територій. Науковий вісник НЛТУ України. 2008. Вип. 18.12. С. 253–258
2. Бойко М.Ф. Чекліст мохоподібних України. Херсон: Айлант, 2008. 232 с.
3. Вірченко В.М. Мохоподібні природно-заповідних територій Українського Полісся. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. 224 с.
4. URL: <https://sad.ukr.bio/ua/articles/9983/>
5. URL: <https://depositphotos.com/ua/photos/мохови-скелі.html>
6. URL: <https://floren.com.ua/ua/publications/stabilizirovanniy-moh-chto-zhe-eto/>

УДК 630

НАДТОЧІЙ Б.В., магістрант

КОВУН Ю.С., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **ЛОЗІНСЬКА Т.П.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАХИСНОГО ЛІСОРОЗВЕДЕННЯ ТА АГРОЛІСІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

Показано розвиток захисного лісорозведення та агролісівництва в Європі та перспективи його застосування в Україні. Наведено приклади впровадження методів агролісівництва в лісовому господарстві.

Ключові слова: агролісівництво, лісове господарство, захисне лісорозведення.

Агролісівництво в Європі – це поєднання лісового господарства з сільськогосподарським виробництвом. Лісове господарство виступає як альтернатива або доповнююча складова сільськогосподарської діяльності. Агролісівництво на сьогодні направлене на розвиток й удосконалення структури лісових меліорацій на основі екологічних засад, які узгоджені з міжнародними нормативами міжвідомчої співпраці суб'єктів господарювання в агроландшафтах [1].

Напрямок агролісівництва об'єднує між собою дисципліни з агрономії, лісівництва, екології ландшафтів, зоології, математичного і комп'ютерного моделювання в агроландшафтах, соціальної економіки, управління земельними та водними ресурсами. Міжнародний центр дослідження агролісівництва вказує на інтеграцію лісових об'єктів на фермах та агроландшафтах, розвиває і підтримує виробництво для збільшення вигод для землекористувачів всіх рівнів.

Агролісівництво припускає спільне використання з вирощування сільськогосподарських культур і деревини, ведення лісового господарства з одночасним випасанням худоби, виробництво деревини з використанням усієї зеленої маси рослин як сировини або на корм худобі [2].

З метою збалансованого формування ландшафтів доцільно врахувати нові міжнародні підходи до системного використання функцій лісів. Така співпраця визначена в Європейській ландшафтній конвенції. Успіх виконання Україною зобов'язань перед світовою спільнотою залежить від узгодження напрямів і обсягів діяльності із запровадженням у практику принципів збалансованого розвитку [1].

У зв'язку із тим, що деградація земель в Україні не припиняється, а ще більше розвивається внаслідок погіршення кліматичних умов та військових дій, потрібно вводити програми ренатуралізації пошкоджених території та розбудови національної екомережі. У такому випадку агролісомеліоративні насадження є важливими структурними елементами екомережі, що поєднуються із розвитком захисного лісорозведення та агролісомеліорації для збереження біотичного та ландшафтного різноманіття.

Для успішного виконання таких завдань необхідно переймати позитивний досвід Європи щодо збалансованого поєднання лісового та аграрного виробництва, необхідно ширше застосовувати науково-обґрунтовані заходи щодо збереження та створення лісових об'єктів [3, 4]. Позитивний вплив агролісівництва має на ґрунти за рахунок підтримки їхньої родючості, через що відбувається боротьба з ерозією, збагачення ґрунту органікою й поживними речовинами та його структурування і нейтралізація від токсичних речовин. Відомо, що збільшення рослинного покриву є основним підходом боротьби з деградацією земель. Притому дерева з глибоким корінням довше зберігають листовий покрив в посушливий період і тим самим захищають ґрунт від перегрівання, затінюючи його. Використання багаторічних насаджень з використанням ґрунтопокривними культурами, листям та іншими рослинними рештками підвищує його родючість, а зменшення частоти або глибини обробітку чи повна відмова від нього захищає ґрунтову мікробіоту і фауну та допомагає зберігати вологість ґрунту [5].

Таким чином, агролісівництво є технологією, завдяки якій можливе подолання екологічних, економічних та соціальних труднощів, тобто є шляхом до сталого розвитку землеробства, забезпечення продовольчої безпеки й охорони довкілля.

Перспективою подальших досліджень є вивчення питань розвитку агролісівництва в Україні щодо впливу його на водні ресурси, клімат, біорізноманіття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інформаційно-аналітична система застосування в Україні еколого-економічних механізмів інтегрованого управління лісовими ресурсами агросфери (методичні рекомендації) / за ред Лаврова В.В. Київ, 2015. 56 с.
2. Фурдичко О.І., Гладун Г.Б., Лавров В.В., Возняк Р.Р. Стан та перспективи агролісомеліоративних досліджень в аграрній науці. Агроекологічний журнал. 2007. № 4. С. 5–10.
3. Юхновський В.Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України: оптимізація, нормативи, екологічні аспекти. Київ: Інститут аграрної економіки, 2003. 273 с.
4. Оцінка і напрямки зменшення загроз біорізноманіттю України / О. В. Дудкін та ін. Київ: Хімджест, 2003. С. 156–273.
5. Наукові основи сучасних систем вітчизняного землеробства / І.Д. Примака та ін. Вінниця ТОВ Твори 2022. 320 с.